

Kursplan

för kurs på grundnivå

Svenska för döva
Swedish for the Deaf

30.0 Högskolepoäng
30.0 ECTS credits

Kurskod:	UQ102N
Gäller från:	HT 2008
Fastställt:	2008-06-10
Institution	Specialpedagogiska institutionen
Ämne	Specialpedagogik

Beslut

Kursen ingår i inriktningen *Teckenspråk och Svenska för döva med didaktisk inriktning* inom läraryrket.

Kursen vänder sig till studerande som avser att arbeta inom skolans tidigare år.

Kursansvarig institution är Specialpedagogiska institutionen vid Stockholms universitet. Denna kursplan är fastställd av prefekten 2008–06–10.

Kursplanen är giltig fr.o.m. termin H08.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

För tillträde till kursen krävs att studenten är antagen till läraryrket med profil mot dövhet och hörselskada och är godkänd i minst 52,5 högskolepoäng (hp) i profilkurserna Obligatorisk specialisering I och II, 30 + 30 hp (Specialisering 1 – Dövas och hörselskadades tvåspråkighet och forskningsmetodik samt Specialisering 2 – Dövhet och hörselnedsättning, språk och lärande).

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
DK11	Skolans texter	10
DK12	Barnlitteratur och översättning	10
DK13	Elevs texter och textskapande	10

Kursens innehåll

Kursen behandlar metoder för att analysera skrivna texter av det slag som elever möter och själva förväntas producera under skolans tidigare år. Analysen av texterna görs ur ett utvecklings- och tvåspråkighetsperspektiv. Kursen behandlar också barnlitteratur – genrer, teman, motiv, berättartekniska drag, bildernas funktioner – och översättning av barnlitteratur till teckenspråk.

I de olika delkurserna integreras ett ämnesteoretiskt och ämnesdidaktiskt perspektiv. Varje delkurs innehåller verksamhetsförlagd utbildning vari studenterna deltar och medverkar i organisering, planering, genomförande och utvärdering av undervisning inom verksamhetsområdet.

Varje delkurs innehåller 7,5 hp ämnesteori, 1 hp didaktik och 1,5 hp VFU (verksamhetsförlagd utbildning). Den senare läggs i en sammanhållen treveckorsperiod under kursen.

Skolans texter, 10 hp

Delkursen behandlar metoder för analys av skolans svenska bruksprosetexter på olika språkliga nivåer kontrastivt mot teckenspråk. Vidare behandlas språkets och texternas roll för elevernas lärande.

Barnlitteratur och översättning, 10 hp

Delkursen behandlar för barnboken utmärkande genrer, teman, motiv och berättartekniska drag samt bildernas funktioner inom barnlitteraturen och ger grunderna för litterära analyser av prosa och lyrik för barn. Vidare behandlas översättning av barnlitteratur till och från teckenspråk, liksom metoder för att kvalitetsbedöma sådana översättningar.

Elevers texter och textskapande, 10 hp

Delkursen behandlar metoder för analys och bedömning av elevers skriftspråk ur ett utvecklings- och tvåspråkighetsperspektiv.

Förväntade studieresultat

Efter att ha genomgått kursen ska studenten kunna:

- identifiera och beskriva viktiga språkdrag på olika nivåer i skolans svenska bruksprosetexter kontrastivt mot teckenspråk och diskutera dem ur ett lärandeperspektiv,
- redogöra för barnbokens utmärkande genrer, teman, motiv och berättartekniska drag,
- diskutera bildernas berättande funktioner inom barnlitteraturen,
- översätta barnlitterära texter till och från teckenspråk och bedöma egna och andras översättningar,
- analysera elevers skrivna texter ur ett utvecklings- och tvåspråkighetsperspektiv,
- använda såväl ämne-teoretiska som ämnesdidaktiska kunskaper vid planering, organisering, genomförande och utvärdering av undervisning,
- redogöra för sina erfarenheter från den verksamhetsförlagda delen av utbildningen ur ett integrerat ämne-teoretiskt och ämnesdidaktiskt perspektiv.

Undervisning

Undervisningen ges i form av föreläsningar, seminarier och gruppövningar samt i form av verksamhetsförlagd utbildning.

Undervisning ges i mån av resurser.

Obligatorisk närvaro.

Kunskapskontroll och examination

Kursen examineras genom salskrivningar och hemskrivningar, samt genom aktivt deltagande vid undervisningstillfällena och fullgörande av uppgifter, enskilt och i grupp.

Betygsättning på kurs sker enligt en sjugradig målrelaterad betygsskala:

A = Utmärkt

B = Mycket bra

C = Bra

D = Tillfredsställande

E = Tillräckligt

Fx = Otillräckligt

F = Helt otillräckligt

För den verksamhetsförlagda delen ges endast betyget U (underkänt) eller G (godkänt).

Kursens betygsriterier delas ut vid kursstart.

För att få slutbetyg på hela kursen krävs lägst betyget E på samtliga delkurser.

Vid underkännande gäller att studerande som fått betyget F eller Fx på ett prov har rätt att genomgå ytterligare fyra prov så länge kursen ges. Studerande som fått lägst betyget E på prov får inte genomgå förnyat prov för högre betyg.

Studering som fått betyget F eller Fx på prov två gånger av en och samma examinator har rätt att få en annan examinator utsedd för att bestämma betyg på provet, om inte särskilda skäl talar emot det. Framställan härom ska göras till institutionsstyrelsen. Med prov jämföras också andra obligatoriska moment eller delmoment i kursen.

Övergångsbestämmelser

När kursen inte längre ges, eller kursinnehållet väsentligen ändrats har studenten rätt att en gång per termin under en treterminsperiod examineras enligt denna kursplan. Dock gäller fortfarande begränsningarna ovan.

Begränsningar

Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med sådan inom eller utom landet genomgången och godkänd kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen.

Övrigt

Kursen utgör inriktning I, språk och språkutveckling, inom lärarprogrammet med profil mot dövhet och hörselskada.

Kurslitteratur

Skolans texter, 10 hp

Ekvall, Ulla (1995). Läroboken □ begriplig och intressant? I: Strömquist, Siv (red.) *Läroboksspråk. Språkvårdssamfundets skrifter 26*. Uppsala: Hallgren & Fallgren. (ca. 30 s).

Gibbons, Pauline (2006). *Stärk språket stärk lärandet. Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för och med andraspråkselever i klassrummet*. Uppsala: Hallgren & Fallgren. (200 s).

Hedeboe, Bodil & Polias, John (2008). *Genrebyrån. En språkpedagogisk funktionell grammatik i kontext*. Uppsala: Hallgren & Fallgren. (352 s).

Holmegaard, Margareta & Wikström, Inger (2004). Språkutvecklande ämnesundervisning. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.) *Svenska som andraspråk □ i forskning, undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur. (s. 539□572).

Holm, Lars & Larsson, Kent (1998). *Svenska meningar. Ord och stil 7. 2:a uppl.* Lund: Studentlitteratur. (154 s).

Josefsson, Gunlög (2001). *Svensk universitetsgrammatik för nybörjare*. Lund: Studentlitteratur. (209 s).

Josefsson, Gunlög (2003). *Svensk universitetsgrammatik för nybörjare. Övningar med facit och kommentarer*. Lund: Studentlitteratur. (164 s).

Kuyumcu, Eija (2004). Genrer i skolans språkutvecklande arbete. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.) *Svenska som andraspråk □ i forskning, undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur. (s. 573□596).

Liberg, Caroline (2001). Läromedelstexter i ett andraspråksperspektiv □ möjligheter och begränsningar. I: Nauclér, Kerstin (red.) *Symposium 2000. Ett andraspråksperspektiv på lärande*. Stockholm: Nationellt centrum, HLS förlag. (s. 108□128).

Melin, Lars (1995). Grafisk pyttipanna. Om text och grafisk form i läroböcker. I: Strömquist, Siv (red.) *Läroboksspråk. Språkvårdssamfundets skrifter 26*. Uppsala: Hallgren & Fallgren. (s. 77□123).

Myndigheten för skolutveckling (2007). *Mer än matematik □ om språkliga dimensioner i matematikuppgifter*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling. (46 s). Finns att beställa/hämta som pdf-fil på:
http://www.skolutveckling.se/innehall/kunskap_bedomning/matematik/

Dessutom tillkommer texter för analys.

Barnlitteratur och översättning, 10 hp

Ahlgren, Inger & Ozolins, Birgitta (1983). Att översätta till teckenspråk. I: Engwall, Gunnel & af Geijerstam, Regina (utg.) *Från språk till språk*. Lund: Studentlitteratur. (s. 213□229).

Andersson, Maria & Druker, Elina (2008). *Barnlitteraturanalyser*. Lund: Studentlitteratur. (Enligt lärarens

anvisning läses ca 100 s).

Andræ, Marika (2005). Att vara två. Romantik för pojkar och flickor i bokserien om Adam och Eva. I: Kåreland, Lena (red.) *Modig och stark □ eller ligga lågt. Skönlitteratur och genus i skola och förskola. Skrifter utgivna av Svenska barnboksinstitutet Nr 87.* Stockholm: Natur & Kultur. (s. 253□280).

Edström, Vivi (1980 eller senare utgåva). *Barnbokens form. Skrifter utgivna av Svenska Barnboksinstitutet Nr 11.* Stockholm: Rabén & Sjögren. (s. 7□62).

Hallberg, Kristin (1998). Reflektioner kring den barnlitterära texten. I: Hallberg, Kristin (red.) *Läs mig □ sluka mig! En bok om barnböcker.* Stockholm: Natur & Kultur. (s. 11□15).

Hallberg, Kristin (1998). Bilderbokens barn □ drömmens och verklighetens resenärer. Svenska bilderböcker (1880□1945). I: Hallberg, Kristin (red.) *Läs mig □ sluka mig! En bok om barnböcker.* Stockholm: Natur & Kultur. (s. 213□245).

Ingo, Rune (2007). *Konsten att översätta.* Lund: Studentlitteratur. (s. 11□39, 44□60, 65□174,175□193, 216□334, 335□354).

Lindberger, Örjan (1998). Barnböcker och vuxenlitteratur. I: Hallberg, Kristin (red.) *Läs mig □ sluka mig! En bok om barnböcker.* Stockholm: Natur & Kultur. (s. 19□32).

Kåreland, Lena (1998). 1900-talets svenska bilderbok. Några exempel. I: Hallberg, Kristin (red.) *Läs mig □ sluka mig! En bok om barnböcker.* Stockholm: Natur & Kultur. (s. 277□295).

Naucmér, Kerstin (2001). Barnboksfiguren betraktad ur ett andraspråksperspektiv på lärande I: Naucmér, Kerstin (red.) *Symposium 2000. Ett andraspråksperspektiv på lärande.* Stockholm: Nationellt centrum, HLS förlag. (s. 178□184).

Nilsson, Monica & Sundemo, Ulla (2001). Vad händer i klassrummet när barnboksfiguren kliver in? I: Naucmér, Kerstin (red.) *Symposium 2000. Ett andraspråksperspektiv på lärande.* Stockholm: Nationellt centrum, HLS förlag. (s. 158□177).

Westin, Boel (1998). Superbarn, vardagsbarn och vilda bebisar. Svenska bilderböcker 1945-1980. I: Hallberg, Kristin (red.) *Läs mig □ sluka mig! En bok om barnböcker.* Stockholm: Natur & Kultur. (s. 246□276).

Wickman, Pia (1995). *En liten jämförelse mellan teckenspråk och svenska i kausativa och temporala satsbindningar.* Stockholm: Institutionen för nordiska språk, Stockholms universitet. (20 s).

Dessutom läses cirka 400 sidor skönlitterär text som anvisas av läraren:

Någon folksaga, en konstsaga (H. C. Andersen), utdrag ur texter av Laura Fitinghoff (Barnen ifrån Frostmofjället), Selma Lagerlöf (Nils Holgersson), Astrid Lindgren (Pippi Långstrump), Lennart Hellsing (dikter), Barbro Lindgren (dikter) och någon internationell klassiker (Lewis Carroll eller A. A. Milne) samt aktuella barnböcker bör ingå.

Enligt lärarens anvisning läses ytterligare ca 40 sidor facktext i anslutning till de valda skönlitterära texterna.

Vidare tillkommer videoinspelade teckenspråkstexter för analys.

Elevers texter och textskapande, 10 hp

Bergman, Pirkko & Abrahamsson, Tua (2004). Bedömning av språkfärdigheten hos andraspråks elever. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.) *Svenska som andraspråk □ i forskning, undervisning och samhälle.* Lund: Studentlitteratur. (s. 597□625).

Ekerot, Lars-Johan (1995). *Ordföljd, tempus, bestämdhet. Föreläsningar om svenska som andraspråk.* Lund: Gleerups. (187 s).

Håkansson, Gisela (2004). Utveckling och variation i svenska som andraspråk enligt processbarhetsteorin. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.) *Svenska som andraspråk □ i forskning, undervisning och samhälle.* Lund: Studentlitteratur. (s. 153□169).

Håkansson, Gisela (2003). *Tvåspråkighet hos barn i Sverige.* Lund: Studentlitteratur. (ca 120 sidor enl.

anvisningar).

Olofsson, Mikael (red.) (2007). *Symposium 2006. Bedömning, flerspråkighet och lärande*. Nationellt centrum för sfi och svenska som andraspråk. Stockholm: HLS Förlag. (ca 100 sidor som väljs i samråd med läraren).

Svartholm, Kristina (1988). Uttryck för befintlighet och förflyttning i dövas skrivna svenska. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (utg.) *Första symposiet om svenska som andraspråk*. Vol. I. Stockholm: Centrum för tvåspråkighetsforskning, Stockholms universitet. (s. 234-245).

Svartholm, Kristina (1990). *Dövas två språk. Språklära, svenska för döva*. S 90:17/ Servicematerial. (80 s).

Viberg, Åke (2004). Lexikal utveckling i ett andraspråk. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.) *Svenska som andraspråk i forskning, undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur. S. 197-220.

Viberg, Åke; Ballardini, Kerstin & Stjärnlöf, Sune (1986). *Svensk grammatik på svenska*. Stockholm: Natur & Kultur. (183 s).